

МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО

УДК 347.952(477):341.645

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Паскар А. Л.

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Наведені особливості вітчизняного правового регулювання порядку виконання рішень Європейського суду з прав людини. Проаналізовано зміст основних нормативно-правових актів у цій сфері. Розкрито ключові проблеми, які впливають на невиконання або тривале виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Зроблено спроби окреслення загальних напрямів удосконалення механізму правового регулювання порядку виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Ключові слова: рішення Європейського суду з прав людини, правове регулювання, виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Вступ. Проблема своєчасного виконання рішень Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) на сьогодні залишається вельми гострою для нашої держави. Рада Європи висловлює стурбованість тим, що Україна не виконує рішень ЄСПЛ, посилячись на особливості національного судочинства. Про це заявив директор генерального департаменту прав людини і верховенства права Ради Європи Крістос Джакумпулос (Christos Giakoumopoulos), назвавши це «українським феноменом» [1].

На існування серйозних проблем у цій царині вказують і чисельні звернення наших громадян до ЄСПЛ. Так, за офіційними даними станом на 31 жовтня 2013 року в ЄСПЛ було 13400 заяв наших громадян, що становить 12,5% від загальної кількості заяв, що перебувають на розгляді даного суду. Цей факт позиціонує Україну на третє місце після Росії (17,5%) та Італії (13,6%) за чисельністю звернень [2]. Збільшення кількості звернень громадян України до ЄСПЛ свідчить про існування певних недоліків у вітчизняному механізмі захисту прав, свобод та інтересів людини. Зокрема, сучасна українська правова система не може забезпечити виконання рішень ЄСПЛ, оскільки більшість рішень, ухвалених щодо України, досі не виконано. На початку цього року в ефірі «ТВі» суддя ad hoc ЄСПЛ Станіслав Шевчук указав, що Україна не виконала 95% рішень, ухвалених цим судом. За його словами, 900 рішень, що були ухвалені ЄСПЛ, перебувають на контролі Комітету міністрів Ради Європи, а 736 з них перебувають на «посиленому контролі». На думку Шевчука С., українська правова система не може виконати навіть той мінімум прав людини, який записано в Європейській конвенції з прав людини. Правовий мінімум Західної Європи виявився максимумом для української правової системи [3].

Дослідження теоретичних та практичних аспектів діяльності ЄСПЛ посідає важливе місце серед правознавців-представників різних галузевих наук права. Зокрема, можемо зазначити наукові доробки Буткевича В., Буроменського М., Денисова В., Комарової Т., Козюбри М., Лутковської В., Паліюка В., Пушкаря П., Рабіновича П., Супруна Д., Шевчука С. та інших. Попри чисельну кількість наявних досліджень у цій сфері, подальше дослідження вказаних аспектів є і буде актуальним, оскільки практика ЄСПЛ є практикою «живого права», постійно змінюється, адаптуючись до умов сьогодення. Тлумачення, які містяться в рішеннях ЄСПЛ, позначаються на національному законодавстві держав-учасниць, зумовлюючи його зміну і вдосконалення. З огляду на це, теоретичні дослідження правового регулювання питань діяльності ЄСПЛ і зокрема виконання його рішень є вкрай необхідними.

Вказане обумовлює мету даного дослідження, яка полягає в аналізі питань правового регулювання порядку виконання рішення ЄСПЛ в Україні та окреслення чинників, які впливають на тривале невиконання рішень ЄСПЛ.

Вклад основного матеріалу. Правовою підставою виконання рішень ЄСПЛ є положення Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод (далі – Конвенція), яка набула чинності в Україні 11 вересня 1997 року. Стаття 46 Конвенції закріплює положення, відповідно до якого високі договірні сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення ЄСПЛ у будь-яких справах, в яких вони є сторонами [4].

Загальновизнаний принцип обов'язковості судового рішення, в тому числі й обов'язковість остаточного рішення ЄСПЛ, на підставі статті 46 Конвенції тією чи іншою формою закріплено в законодавстві всіх європейських країн. Однак законодавство європейських країн істотно відрізняється одне від одного у важливих аспектах процедури виконання рішення ЄСПЛ. З-поміж таких аспектів передусім слід зазначити наступні: 1) наявність спеціального закону, який регулює процедуру виконання рішень ЄСПЛ; 2) кваліфікація рішення ЄСПЛ як виконавчого документа; 3) існування спеціальної процедури виконання рішень ЄСПЛ, яка відрізняється від процедури виконання рішень національних судів; 4) наявність «єдиного вікна» для отримання заявником грошової компенсації; 5) існування спеціальної статті витрат державного бюджету для виплати грошових компенсацій на підставі рішень ЄСПЛ; 6) можливість перегляду рішення національного суду на підставі рішення ЄСПЛ, безпосередньо передбачена процесуальним законом [5, с. 83].

Особливості виконання рішень ЄСПЛ в Україні дають всі підстави стверджувати, що вищезазначені аспекти характерні і для нашої держави. Розбіжності стосуються, в основному, їх якості та ефективності реалізації.

Відзначимо, що з метою врегулювання відносин, які виникають у зв'язку з обов'язком держави виконати рішення ЄСПЛ у справах проти України та порядку їх виконання, у 2006 році було прийнято спеціальний законодавчий акт – Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон). Серед його основних завдань є усунення причин порушення Україною Конвенції і протоколів до неї, впровадження в українське судочинство та адміністративну практику європейських стандартів прав людини та створення передумов для зменшення числа заяв до ЄСПЛ проти України.

Відповідно до положень Закону під рішенням ЄСПЛ, яке підлягає примусовій реалізації, слід розуміти таке: а) остаточне рішення ЄСПЛ у справі проти України,

яким визнано порушення Конвенції; б) остаточне рішення ЄСПЛ щодо справедливої сатисфакції у справі проти України; в) рішення ЄСПЛ щодо дружнього врегулювання у справі проти України; г) рішення ЄСПЛ про схвалення умов односторонньої декларації у справі проти України [6].

Окрім згадуваного Закону, порядок виконання рішень ЄСПЛ також визначається Законом України «Про виконавче провадження» та іншими нормативно-правовими актами, однак з урахуванням особливостей, що передбачені Законом. Відповідно до законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» виконання рішень ЄСПЛ покладається на Державну виконавчу службу, яка входить до системи органів Міністерства юстиції України. У листі Міністерства юстиції України «Щодо виконання рішень ЄСПЛ» уточнено, що виконання рішень ЄСПЛ є компетенцією Відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби, оскільки саме на нього покладається виконання рішень, за якими боржниками є, зокрема, вищий чи центральні органи виконавчої влади [7].

Для відкриття виконавчого провадження за рішенням ЄСПЛ уповноважений орган державної виконавчої служби повинен мати доступ до даного рішення. Проблема ускладнюється тим, що цьому повинен передувати офіційний його переклад українською мовою. Для вирішення даного питання стаття 6 Закону встановлює, що цей обов'язок покладається на державу, яка забезпечує переклад та опублікування повних текстів рішень українською мовою спеціалізованим у питаннях практики ЄСПЛ юридичним виданням, що має поширення у професійному середовищі правників. У той же час із метою забезпечення доступу до рішення ЄСПЛ орган, відповідальний за забезпечення представництва України в ЄСПЛ та координацію виконання його рішень (далі – орган представництва), протягом десяти днів від дня одержання повідомлення про набуття рішенням статусу остаточного готує та надсилає для опублікування в газеті «Урядовий кур'єр» стислий виклад рішення українською мовою. Протягом цього ж терміну він повинен сповістити про рішення стягувача, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, всіх державних органів, посадових осіб та інших суб'єктів, безпосередньо причетних до справи.

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2006 року функції органу, відповідального за забезпечення представництва України в ЄСПЛ та виконання його рішень, покладено на Міністерство юстиції України [8]. Також встановлено, що представництво України в ЄСПЛ здійснюється через Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ. Ним є посадова особа, на яку покладено повноваження щодо забезпечення представництва України в ЄСПЛ під час розгляду справ про порушення Конвенції, а також інформування Комітету Міністрів Ради Європи про хід виконання рішень ЄСПЛ [9].

Відповідно до статті 1 Закону виконання рішення ЄСПЛ передбачає виплату стягувачеві відшкодування, вжиття додаткових заходів індивідуального характеру та вжиття заходів загального характеру.

Відшкодуванню підлягає сума справедливої сатисфакції, визначена рішенням ЄСПЛ, визначена у рішенні ЄСПЛ щодо дружнього врегулювання або у рішенні про схвалення умов односторонньої декларації сума грошової виплати на користь стягувача. Виплата стягувачеві відшкодування має бути здійснена за рахунок коштів

державного бюджету України у тримісячний строк із моменту набуття рішенням статусу остаточного або у строк, передбачений у рішенні (стаття 8 Закону). Однак на сьогоднішній день, в умовах складної політико-економічної ситуації нашої держави, в Україні проблемним є реалізація обов'язку, передбаченого статтею 46 Конвенції щодо виплати заявникам сум справедливого відшкодування. На нашу думку, саме недостатність бюджетних видатків на виплату цих відшкодувань є одним із чинників, які впливають на невчасне виконання рішень ЄСПЛ.

У порядку виконання рішень ЄСПЛ окрім виплати відшкодування можуть уживатися додаткові заходи індивідуального характеру – відновлення настільки, наскільки це можливо, попереднього юридичного стану, який стягувач мав до порушення Конвенції (*restitutio in integrum*) та інші заходи, передбачені у рішенні. У цьому контексті під відновленням попереднього юридичного стану стягувача слід розуміти можливість повторного розгляду справи судом, включаючи відновлення провадження у справі або повторного розгляду справи адміністративним органом (стаття 10 Закону).

На відміну від заходів індивідуального характеру, бенефіціаром яких є стягувач, заходи загального характеру вживаються з метою забезпечення додержання державою положень Конвенції, порушення яких встановлене рішенням, забезпечення усунення недоліків системного характеру, які лежать в основі виявленого порушення, а також усунення підстав для надходження інших заяв проти України, спричинених проблемою, що вже була предметом розгляду в ЄСПЛ. Такими заходами можуть бути: а) внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування; б) внесення змін до адміністративної практики; в) забезпечення юридичної експертизи законопроектів; г) забезпечення професійної підготовки з питань вивчення Конвенції та практики ЄСПЛ прокурорів, адвокатів, працівників правоохоронних органів, працівників імміграційних служб, інших категорій працівників, професійна діяльність яких пов'язана із правозастосуванням, а також із триманням людей в умовах позбавлення свободи тощо (стаття 13 Закону).

З метою удосконалення процедури виконання рішень ЄСПЛ цього року були запропоновані зміни до Закону. Серед нововведень є, зокрема, здійснення Верховною Радою України парламентського контролю за імплементацією рішень ЄСПЛ. Внесення зазначених змін було зумовлене доповіддю Комітету з юридичних питань та прав людини ПАРЕ «Забезпечення життєдіяльності Страсбурзького Суду: структурні недоліки в державах-учасниках». Зокрема у п. 4 Резолюції Парламентської асамблеї вказується на те, що Болгарія, Греція, Італія, Молдова, Польща, Румунія, Росія, Туреччина та Україна зіткнулися із серйозними структурними проблемами, які зумовлюють затримки у виконанні рішень ЄСПЛ [10]. Серед заходів подолання вказаних проблем було запропоновано розширення повноважень парламентських комітетів із правових питань відповідних держав-учасниць та надання їм права контролювати діяльність органів виконавчої влади, відповідальних за виконання рішень ЄСПЛ, розробляти спеціальні організаційні і правові засоби.

Загалом указані зміни були позитивно сприйняті як вітчизняною, так і міжнародною спільнотою. Серед позитивних моментів слід зазначити скорочення термінів публікації рішення ЄСПЛ, прискорення процедури надсилання органом представництва до Державного казначейства України постанови про відкриття виконавчого провадження з одного місяця до десяти днів тощо. Проте ще на стадії обговорення

зазначених змін були висловлені зауваження та пропозиції до законопроекту. Зокрема, вказувалось на те, що всупереч існуючим положенням Закону про можливість використання судами оригінальних текстів рішень ЄСПЛ, законопроектом пропонується встановити можливість застосування ними лише перекладів текстів рішень, опублікованих в офіційному виданні органу представництва. При цьому не враховується, що в названому виданні публікуються лише рішення ЄСПЛ у справах щодо України та не можуть визначатися вичерпно всі правові позиції даного суду щодо інтерпретації Конвенції [11].

Дійсно, стаття 17 Закону встановлює, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику ЄСПЛ як джерело права. Також зазначається, що для цілей посилання на текст Конвенції суди використовують її офіційний переклад українською мовою, а для посилання на рішення суди використовують переклади текстів рішень, надруковані у виданні, передбаченому в статті 6 Закону (офіційне видання). Таким виданням є бюлетень «Офіційний вісник України». Зазначимо, що ознайомлення із практикою ЄСПЛ на сьогоднішній день не є проблемою, оскільки з офіційними перекладами рішень даного суду можна також ознайомитись на офіційному веб-порталі Міністерства юстиції України. Так само повний текст судових рішень (і не лише щодо України) публікується у всеукраїнському журналі «Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі». У даному виданні друкуються не лише переклади повних текстів рішень, що складають прецедентну базу ЄСПЛ, але й наводиться огляд його поточної діяльності та інші інформаційно-довідкові матеріали. У цьому контексті слід також згадати додаток до журналу «Право України» – збірник «Європейський суд із прав людини. Судова практика», де публікуються рішення, що стосуються безпосередньо України, а також ті, які прийняті у зв'язку з порушенням ЄКПЛ, допущеними іншими державами, але які є актуальними для України, та наводиться теоретичне роз'яснення положень Конвенції та стандартів ЄСПЛ.

Слід зазначити, що Закон не обмежує суддів у використанні лише офіційних перекладів. Стаття 18 Закону встановлює, що у разі відсутності такого перекладу суд користується оригінальним текстом. А у випадку виявлення мовної розбіжності між перекладом та оригінальним текстом суд користується оригінальним текстом. Однак реалізація даного положення дійсно зумовлює труднощі на практиці, оскільки прямо пов'язана з підвищенням вимог до професійного рівня суддів у частині вільного володіння однією з офіційних мов ЄСПЛ (англійська або французька), а також знаннями щодо Конвенції та практики її застосування ЄСПЛ. Недарма теоретичні питання щодо змісту Конвенції та її тлумачення через призму діяльності ЄСПЛ включені до програми кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, проводяться різноманітні теоретичні і практичні семінари з діючими суддями щодо вказаних питань тощо. Активна діяльність держави в цьому напрямку є одним із чинників, які сприятимуть активзації процесу імплементації практики ЄСПЛ у вітчизняне судочинство, тим самим сприяючи досягненню європейських стандартів захисту прав людини.

Питання правового забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики ЄСПЛ є особливо актуальним для України. На цьому наголошувалось на міжнародній науково-практичній конференції, яка відбулася у вересні цього року в Україні і була присвячена даному питанню. У ході обговорень, зокрема, вказувалось

на те, що аналіз практики ЄСПЛ із приводу порушення статті 6 Конвенції в частині виконання судових рішень висвітлює ряд проблем, для вирішення яких необхідно реформувати національне законодавство, внести зміни в механізм реалізації норм, які забезпечують захист права людини на справедливий судовий розгляд, на найвищому державному рівні матеріально-технічно забезпечити виконання судових рішень, і, відповідно, відновлення прав громадян [12, с. 332]. Україна за останні роки зробила значні кроки у цьому напрямку, які втілились у прийнятті уповноваженими органами низки нормативно-правових актів. Так, на виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, були заплановані певні заходи, зокрема підготовка пропозицій щодо вжиття заходів індивідуального та загального характеру щодо кожного рішення, винесеного ЄСПЛ щодо України, яким визнано факт порушення Конвенції та забезпечення своєчасного і повного виконання рішень Суду [13].

З метою вдосконалення процедури виконання судових рішень спеціальним указом Президента України [14] було затверджено національний план дій із забезпечення належного виконання рішень судів, в якому, зокрема, вказувалось на необхідність приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог Закону та практики ЄСПЛ із метою забезпечення належного виконання його рішень. Практичні аспекти реалізації вказаних завдань були закріплені в наказі Міністерства юстиції України «Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції та практиці ЄСПЛ» [15]. Відповідно до його положень керівники структурних підрозділів Міністерства юстиції, які відповідальні за підготовку проектів нормативно-правових актів, повинні направляти ці проекти на погодження до Секретаріату Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ. Висновки щодо відповідності проектів нормативно-правових актів Конвенції повинні бути надані у строк до десяти робочих днів.

Оптимізація процесу виконання рішень ЄСПЛ передбачена також у наказі Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ під час забезпечення представництва України в ЄСПЛ та виконання рішень ЄСПЛ» [16]. Ним урегульовано питання взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ щодо збору необхідних документів та інформації під час розгляду ЄСПЛ заяв зі скаргами на невиконання рішень судів, вжиття заходів даного суду. Важливим у контексті виявлення причин, які зумовлюють затримки у виконанні рішень ЄСПЛ, є те, що під час виконання запиту державна виконавча служба аналізує причини невиконання або тривалого виконання рішення суду, в межах компетенції вживає заходи щодо виконання рішення суду, а також заходи регулювання на виявлені порушення під час виконання рішення суду та надає пропозиції щодо сприяння у виконанні рішення суду шляхом направлення письмових звернень до відповідних органів державної влади, підприємств, установ, організацій.

Висновки. Із моменту ратифікації Конвенції вітчизняне законодавство поповнилось рядом взаємопов'язаних нормативно-правових актів, які спрямовані на удосконалення механізму правового регулювання порядку виконання рішень ЄСПЛ. Водночас сучасна українська правова система не здатна забезпечити повною мірою

виконання рішень ЄСПЛ. Серед чинників, які зумовлюють затримки даного процесу, продовжують залишатися недосконалість та неузгодженість законодавчого регулювання, відсутність достатнього рівня видатків бюджету на відшкодування виплат за рішеннями ЄСПЛ, невідповідність рівня вітчизняного правосуддя європейським стандартам тощо. У своїй сукупності це відбивається на ефективності механізму захисту прав, свобод та інтересів наших громадян.

Вихід із кризової ситуації, яка склалася у зв'язку з невиконанням або тривалим виконанням рішень ЄСПЛ, вбачається у розвитку вітчизняної правової системи в напрямку підвищення ефективності імплементації конвенційних норм та стандартів, встановлених ними, особливо в контексті Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи № 1516 від 2 жовтня 2006 року, відповідно до якої вона залишає за собою право зупинити повноваження національної делегації у разі невиконання відповідною державою вимог, зазначених у рішеннях Європейського суду.

Список літератури:

1. Україна не виконує рішень Страсбурзького суду – представник Ради Європи // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25153060.html>.
2. Cour europeenne des droits de l'homme. Statistiques mensuelles 2013. Requetes pendantes devant une formation juridique // Mode of access. – [Electronic Resource] : http://www.echr.coe.int/Documents/Stats_pending_month_2013_BIL.pdf.
3. 95% рішень Європейського суду щодо України не виконано // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://ua.racurs.ua/news/5300-95-rishen-ievropeyskogo-sudu-schodo-ukrayiny-ne-vykonano>.
4. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод : міжнародний документ від 04.11.1950 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Блажівська Н. С. Виконання рішень Європейського суду з прав людини. Порівняльний аспект / Н. С. Блажівська // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 2. – С. 83-89.
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.
7. Щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини : Лист Міністерства юстиції України від 24.07.2006 № 25-1/491/7 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0491323-06>.
8. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2006 № 784 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-п>.
9. Про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини : Положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2006 № 784 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-п>.
10. Rapport d'information sur l'activité de Assemblée nationale au cours de la première partie de sa session ordinaire de 2013. Annexe 2. Résolution 1914 (2013). – Assurer la viabilité de la Cour de Strasbourg: les insuffisances structurelles dans les États Parties // Mode of access. – [Electronic Resource] : http://www.assemblee-nationale.fr/14/rap-info/i0762.asp#P1025_198097.
11. Зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (щодо прискорення виконання судових рішень)» від 14.05.2012 № 10460 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/81>.
12. Кривцова И. С., Потапова Н. А. Анализ практики ЕСПЧ о праве на справедливое судебное разбирательство в отношении Украины (на примере выполнения судебных решений) / С. Кривцова, Н. Потапова // Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини : матер. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 20-21 вересня 2013 р.) / за ред. д.ю.н., проф., академіка С. В. Ківалова ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2013. – С. 328-333.
13. Про затвердження плану заходів, спрямованих на виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 № 1002-р // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1002-2008-%F0>.

14. Про Національний план дій із забезпечення належного виконання рішень судів : Указ Президента України від 27.06.2006 № 587/2006 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/587/2006>.

15. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини : Наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 № 1219/7 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>.

16. Про затвердження Порядку взаємодії Державної виконавчої служби України та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини під час забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини та виконання рішень Європейського суду з прав людини : Наказ Міністерства юстиції України від 23.09.2013 № 1989/5 // Режим доступу. – [Електронний ресурс] : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1642-13/conv>.

Паскар А. Л. Правовое регулирование порядка исполнения решений Европейского суда по правам человека / А. Л. Паскар // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2-2. – С. 401-408.

Наведені особливості отечественного правового регулювання порядку виконання рішень Європейського суду по правам человека. Проаналізовано содержание основных нормативно-правовых актов в этой сфере. Раскрыто ключевые проблемы, влияющие на невыполнение или длительное выполнение решений Европейского суда по правам человека в Украине. Предприняты попытки определения общих направлений совершенствования механизма правового регулирования порядка исполнения решений Европейского суда по правам человека.

Ключевые слова: решение Европейского суда по правам человека, правовое регулирование, выполнение решений Европейского суда по правам человека.

LEGAL REGULATIONS OF ORDER IMPLEMENTATION SOLUTION OF EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Paskar A. L.

Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovich, Chernivtsi, Ukraine

The purpose of this study is to analyze the issues to regulate the implementation of judgments of the European Court of Human Rights in Ukraine and outline the factors that affect the continued non-enforcement of the court. Accordingly, it was given the peculiarities of national legal regulations for the implementation of decisions of the European Court of Human Rights. One of the main legal acts in this area is the Law of Ukraine “On the implementation of the decisions and practices of the European Court of Human Rights”. Among its main task is to eliminate the causes of Ukraine of the Convention and its Protocols, the introduction of Ukrainian legal and administrative practice of European standards of human rights and creating conditions for reducing the number of complaints from our citizens. Also it was analyzed the content of a number of other legal acts regulating certain aspects of the implementation of decisions of the European Court of Human Rights in Ukraine. It was proved that since the ratification of the national legislation replenished number of related legal acts that are aimed at improving the mechanism to regulate the execution of judgments of the European Court of Human Rights. At the same time the modern Ukrainian legal system is unable to provide the full implementation of the decisions of the European Court of Human Rights. It was shown key issues that affect the long-term performance or non-performance of the European Court of Human Rights in Ukraine: inadequacy and inconsistency of legal regulation, the lack of a sufficient level of expenditures on compensation payments for the decisions of the European Court of Human Rights, the mismatch of domestic justice to the European standards etc. It was made attempts to outline the general directions to improve the mechanism to regulate the implementation of the decisions of the European Court of Human Rights. Out of the crisis which arose in connection with the failure or continuous execution of judgments of the European Court of Human Rights is seen in the development of the national legal system in the direction of improving the efficiency of the implementation of treaty norms and standards set by them.

Key words: solution of European Court of Human Rights, regulation, implementation of solution of the European Court of Human Rights.